

2. Lessons from Poland, Insights for Poland : A Sustainable and Inclusive Transition to High Income Status. World Bank, Washington, DC. <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/28960> License: CC BY 3.0 IGO.

3. Laszek A., Trzeciakowski R. State decentralization in Poland has been successful, but there is still room for improvement. (De) Centralization under examination. 2018. № 9. pp. 85–97.

**Демченко В.О.**

асистент кафедри страхування

ДВНЗ «Київський економічний університет імені Вадима Гетьмана»

## **ІНВЕСТИЦІЙНА СКЛАДОВА НЕДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

З незалежністю в Україні розпочався розвиток недержавного пенсійного забезпечення. Утворювались різного роду фонди, які у своїй більшості були товариствами відкритого типу, заснованими фізичними або юридичними особами, приватними підприємствами або державними установами, а також у формі акціонерних товариств, де акціонерами могли бути як фізичні, так і юридичні особи, страхові компанії.

Недержавне пенсійне забезпечення становить третій рівень пенсійної системи. Вона почала діяти з 2004 року після прийняття Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення» [1]

За період пенсійної реформи яка проходить й досі, Україна не продемонструвала великого прогресу на шляху розвитку недержавної пенсійної системи. Послуги, що надає недержавне пенсійне забезпечення, є:

- страхові організації, які укладають договори страхування довічної пенсії, страхування ризику настання інвалідності або смерті учасника фонду;

- банківські установи, які відкривають пенсійні депозитні рахунки для накопичення пенсійних заощаджень у межах суми, визначеної для відшкодування вкладів Фондом гарантування вкладів фізичних осіб;

- недержавні пенсійні фонди (далі як - НПФ), які є фінансовими установами нового типу; принцип таких фондів є добровільна участь населення, роботодавців та їх об'єднань у формуванні пенсійних накопичень. За організаційно-функціональною структурою недержавні пенсійні фонди можуть бути відкритими, професійними або корпоративними. З усіх трьох інституцій виключно у сфері пенсійного забезпечення громадян працюють недержавні пенсійні фонди. [2]

Однак, з економічної точки зору, нерозвиненість системи недержавних пенсійних фондів позбавляє державу потужного фінансового ресурсу для інвестування. Нерозвиненість недержавних пенсійних фондів позбавляє ринок таких традиційних у розвинених країнах інституційних інвесторів, якими є недержавні пенсійні фонди. Основними причинами такої обставини є низька фінансова спроможність громадян України, не стабільна ситуація грошової одиниці та недовіра до недержавних фінансових інституцій.

Недержавні пенсії не є в Україні масовим додатковим видом соціальних гарантій працюючого населення, як у більшості розвинених країнах світу. Працездатне населення практично не проявляє власної ініціативи щодо участі в недержавному пенсійному забезпеченні. Основним завданням яких є забезпечення учасників додатковим доходом у старості, що надає значущу підтримку при недостатньому рівні державного пенсійного забезпечення, так як державне пенсійне забезпечення повністю залежить від демографічної ситуації та кількості працюючого населення. Отже, коефіцієнт демографічної залежності солідарної пенсійної системи в Україні на початок 2018р.

становив – 95% , тобто фактично один працюючий припадає на одного одержувача пенсійних виплат. [3]

За такої демографічної ситуації в Україні, спостерігається перенавантаження кількості пенсіонерів над кількістю працюючого населення. У зв'язку з цим, часто виникають проблеми з виплатою пенсій у солідарній пенсійній системі. За таких умов необхідно здійснювати заходи щодо стимулювання населення та роботодавців здійснювати накопичення на майбутню пенсію, як це роблять громадяни в зарубіжних країнах із ринковою економікою. Для цього в Україні на сьогодні створюють всі умови на ринку інвестування.

На сьогодні дуже важливий, внутрішній український інвестор – населення, який може стати для фінансових установ найбільшим пріоритетом на найближчі роки. Аналізуючи чисельність економічно активного населення працездатного віку на початок 2018р. для: чоловіків 16–59 років; жінок 16–57,5 років; в свою чергу це – 17 303,6 тис. осіб, тобто 71,1% населення відповідної вікової групи, але з них: зайняті – 15 626,1 тис. осіб тобто 64,2% населення відповідної вікової групи; безробітні – 1 677,5 тис. осіб тобто 9,7% економічно активного населення відповідної вікової групи. [3] Саме в період економічної кризи для України характерний відтік іноземних інвестицій, в цей час необхідно залучити максимально активно внутрішнього інвестора, що сприятиме стабільнішому розвитку вітчизняної економіки.

Пенсійні кошти в період накопичення працюють як на економіку України так і на майбутніх пенсіонерів. Пенсіонери, отримують істотну надбавку до пенсії за рахунок її накопичувальної частини, значно зростає роль соціальної складової інвестування пенсійних накопичень. Саме тому, для майбутніх пенсіонерів важливим є не тільки рівень доходності їх накопичень, а й наскільки інвестиції сприятимуть розвитку тих сфер, які стануть для них після виходу на пенсію дуже важливими (охорона здоров'я, фармацевтична та медична сфери, житлово-комунальне господарство тощо).

Упродовж останніх десятиріч у багатьох країнах світу в результаті реформування солідарних пенсійних систем значно зросла роль недержавного пенсійного забезпечення. Тенденція розвитку недержавних пенсійних фондів, як в країнах з розвиненими приватними пенсійними фондами, так і в країнах, що запровадили обов'язкове недержавне пенсійне страхування, є одним із напрямів системних пенсійних реформ. Реформуючи пенсійну систему в Україні, слід врахувати досвід розвинених країн та ближнього зарубіжжя, щодо інвестиційної діяльності, розпорядження та управління пенсійними активами, що дасть можливість убезпечити пенсійну систему від ризиків, запобігти їх негативним проявам.

#### **Література:**

1. Закон України «Про недержавне пенсійне забезпечення» від 09.07.2003 № 1057-IV [Електронний ресурс] / Режим доступу: [www.rada.gov.ua/](http://www.rada.gov.ua/)
2. Штепенко К.П. Аналіз діяльності недержавних пенсійних фондів в Україні / К.П. Штепенко, А.В. Деркаченко // Молодий вчений. – 2016. – № 12.1(40). – С. 1006–1010.
3. Профіль пенсійної системи України цифри та факти [Електронний ресурс]/Режим доступу:<https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/uploaded-files/pensiinoi-sistemi.pdf>

**Демченко В.О.**

асистент кафедри страхування

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені В. Гетьмана»

**Дехтяр І.Є.**

«Міжнародна економіка», 2 курс

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені В. Гетьмана»

### **ПРОБЛЕМИ АГРОСТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ**